

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep

0030 OSLO

Deres referanse
201007547 EP
KSI/mk

Vår referanse (bes oppgitt ved svar)
10/00901-2 /AAR

Dato
22. september 2010

Høring - Forslag til endringer i Tinglysningsloven mv (elektronisk tinglysing)

Datatilsynet viser til forslag om endringer i Tinglysningsloven med videre av 21. juni 2010. Tilsynet har ikke noen vesentlige innvendinger mot forslag hva gjelder justeringer i Tinglysningsloven, men ønsker å knytte noen kommentarer til forutsetningene for den foreslåtte endringen.

Tinglysning vil i de fleste tilfeller være knyttet til vesentlige økonomiske eller privatrettslige forhold. Det er dermed av avgjørende betydning at instrumenter som benyttes til tinglysning er av tilstrekkelig kvalitet. Datatilsynet vil gjøre oppmerksom på at begrepet elektronisk signatur ikke er entydig, ei heller i forhold til lov om elektronisk signatur. Det er derfor viktig at man velger en signaturform som sikrer tilstrekkelig kvalitet, spesielt på ikke-benektning.

Ved å stadfeste krav om elektronisk signatur basert på kvalifiserte sertifikater, vil man kunne ivareta ovennevnte forventning. I slike tilfeller er det en tiltrodd tredjepart som er utsteder og forvalter, men hvor bruker har fullstendig kontroll over signaturen. De nye nasjonale identitetsdokumentene vil ha en chip hvor det er planlagt installert elektroniske signaturer basert på kvalifiserte sertifikater. Slike identitetskort vil etter planen lanseres i 2011. For øvrig har en rekke nordmenn slike signaturer allerede. Resten av tilsynets brev vil i hovedsak dreie seg om grenseflaten mot lov om elektronisk signatur.

Grenseflate mot lov om elektronisk signatur

Datatilsynet savner en nærmere drøftelse om grenseflaten mot lov om elektronisk signatur. Arbeidsgruppen opplyser at det ligger utenfor arbeidsgruppens mandat å si noe om hvilke elektroniske signaturer som skal godtas. Etter Datatilsynets mening burde dette vært et sentralt drøftningstema i høringen. Arbeidsgruppen tar med det ikke stilling til hvilken kvalitet som bør forventes ved så alvorlige disposisjoner som tinglysning faktisk kan innebære. I høringens kapittel 4.3.6, siste avsnitt skrives følgende ”På bakgrunn av disse utredningene legger arbeidsgruppen til grunn at elektroniske signaturer teknisk sett er til å stole på.”. En slik generalisering skaper stor usikkerhet rundt hva som er forventningen til kvalitet. For å skape tilstrekkelig entydighet bør Tinglysningsloven spesifisere krav om

signatur basert på kvalifiserte sertifikater. Dette vil også være entydig i henhold til lov om elektronisk signatur.

I høringsdokumentet punkt 14.2 drøftes ansvar for elektroniske signaturer. Det slås fast at § 22 i lov om elektronisk signatur gir regler om erstatningsansvar for en sertifikatutsteder som utsteder sertifikater som oppgis å være kvalifiserte (eller som garanterer for slike sertifikater utgitt av en annen). I forslaget til ny § 6 i tinglysingsloven åpnes det imidlertid for at også elektroniske signaturer basert på sertifikater som ikke er kvalifiserte, brukes i tinglysingssammenheng. I høringsdokumentet opplyses videre følgende ”*Selv om den tekniske sikkerheten og dokumentasjonen av denne kanskje ikke er like god ved ikke-kvalifiserte sertifikater, er det ingen grunn til at informasjonen i dem ikke skal være korrekt og at de ellers skal fungere.*”.

Datatilsynet er uenig i arbeidsgruppens sistnevnte vurdering. I praksis innebærer ordlyden en aksept om at bruker settes i en dårligere rettslig stilling enn hva vedkommende har ved bruk av en signatur basert på kvalifiserte sertifikater. Ved å velge esignaturer basert på kvalifiserte sertifikater, hvor det også er en tiltrodd tredjepart, vil det skapes klarere rammer i forhold til både ikke-benektning og eventuelle erstatningsspørsmål om tvister skulle oppstå. Forslaget om å endre esignaturlovens § 22 for ett isolert felt, for elektronisk tinglysing, er etter tilsynets oppfatning uheldig. Det vil kunne medføre enda større usikkerhet rundt sikkerhet og ansvar. Arbeidsgruppen har kommet frem til behov for elementer i kvalifiserte sertifikater, men uten at man vil konkludere med at dette er nødvendig. Datatilsynet er bekymret for at en spesifikk tilpasning av lovverket for enkelte tjenester vil ødelegge publikums, brukersteders og utstederens forståelse av hvilken sikkerhet som faktisk ligger i det elektroniske sertifikatet. Datatilsynet støtter dermed ikke forslag om justering i esignaturlovens § 22.

Med hilsen

Bjørn Erik Thon
direktør

Atle Årnes
senioringeniør

Kopi: Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet,
v/Statsforvaltningsavdelingen,
Pb 8004 Dep, 0030 Oslo